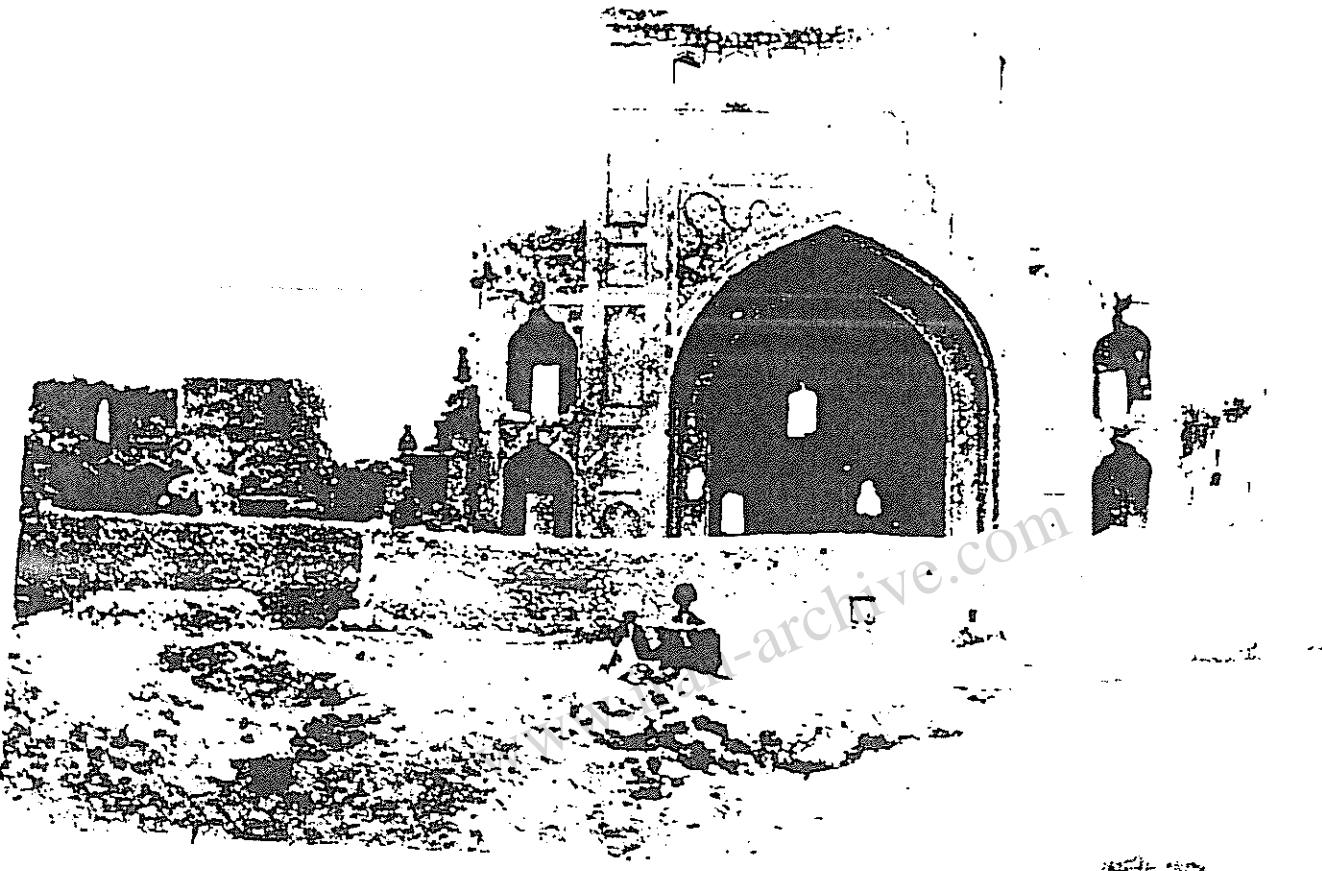

تازه یول

N°:19
Dec1991

نشریه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

شماره ۱۹
آذر ۱۳۷۰

عکس: مسجدویران شده "گلکدیپه" توسط روسها

* دو خبر فرهنگی

* متن جدید

اسناده انجمن فرهنگی ترکمن‌های

مقیم کمون لروم - سوئد

* یاداشت ماه:

بمناسبت صدمین سال تجزیه سوزنی ترکمن

* و اینگونه گذشت

* نوشته های

تابستان

تاریخ هر ملتی سرشار از حوادث ریز و درشتی است که در حافظه آن ملت به ثبت رسیده.
حوادث مهم و بزرگ تاثیرات معینی در زندگی یک ملت میگذارند. لیکن بعضی از رویدادهای تاریخی
هستند که تاثیر سرنوشت ساز و تاریخی در حیات و آینده ملتی بر جای میگذارند. از آنچه
است حادثه تاریخی و فراموش نشدنی نهم دسامبر ۱۸۸۱.

تا این تاریخ ترکمنها بسان ملتی واحد مثل بسیاری از مل دیگر در سرزمینی واحد، کار و زندگی
میگردند و سرنوشت واحدی را تعقیب نمینمودند. لیکن درست یکصد سال پیش این واقعیت بهم
خورد و سرنوشتی دیگر برای ملت ترکمن رقم خورد.

استعمار روسیه تزاری در بی اهداف توسعه طلبانه خود و راهگشایی بسوی ایران، افغانستان
و هندوستان در سال ۱۸۷۶ بسوی آسیای میانه، لشکرکشی خود را آغاز کرد. زمانیکه ارتشد توسعه
طلب تزاری به مرزهای سرزمین ترکمن رسید، به ترکمنها پیغام داد که به حاکیت تزاری گردن
نهند و به میل خود به "رعایای خوبخşt حکومت مقترن و ثروتمند روسیه تزاری تبدیل گردند."
ترکمنها این پیشنهاد را اسارت آور تلقی کرده و آنرا مردود شناختند. و در مقابل پیشنهاد نمودند
که حاضرند با دولت تزاری هر گونه روابط تجاری که بسود طرفین باشد، برقرار کنند و حتی
امنیت کاروانهای تجاري روسیه به ایران و افغانستان را نیز در سرزمین خودشان تضمین نمایند.
اما این پیشنهاد صلح جویانه بسود تزار که سودای توسعه طلبی و جهانگشایی داشت، نبود و از
آنجا که مقدمات بیورش و غصب قلدرمنشانه سرزمین ترکمن از قبل تدارک دیده شده بود، حله آغاز
گردید. و جنگی نابرابر میان ارتشد مت加وز تزاری و قوای مدافعان ترکمن در گرفت که سه سال بطول
کشید.

جنگ با تبانی استعمار انگلیس و حکومت قاجار با روسیه تزاری طبیعتاً به زیان ترکمنها پایان
یافت. بطوری که در سال ۱۸۸۱ در یک جنگ تاریخی در قلعه "گوک دپه" جنگ با شکست
ترکمنها پایان یافت.

بدنبال این شکست، ارتشد مت加وز روسیه دست به جنایات بیشرمانی میزند، طوری که "مسکین
قلیج" شاعر و نویسنده ترکمن آن را به آخر زمان تشبيه کرده است.
بدنبال این تجاوز و جنایت تاریخی علیه ملت ترکمن، در ۹ دسامبر ۱۸۸۱ میان حکومت
ایران و دولت روسیه تزاری قراردادی بسته میشود که معروف به قرارداد "آخال" است. طبق
این قرارداد سرزمین یکپارچه و واحد ترکمن تجزیه میگردد. طبق این قرارداد تنگین نه فقط
سرزمین، بلکه خانوادهها به جدایی اجباری از عزیزان خود محکوم میشوند.
زن از شوهر، فرزند از پدر یا مادر، دوست از یار جدا افتادند و ملتی به تجزیه کشیده
شد.

حق اشتراك سالانه برای کشورهای
اسکاندیناوی معادل ۱۲۰ کرون
سوئد با صافه هزینه پست.
حق اشتراك و کمکهای مالی خود
را به حساب زیر واریز نمائید:
Postgiro - 64 44 43-4

Taze Yol :
نشانی ما :
Box:217
440 06 Gräbo
Sweden

تأزه یول نشریهای است آزاد و به هیچ گروه، سازمان و حزب سیاسی وابستگی ندارد.
و نیز تلاش میکند خوانندگان و علاقمندان را با فرهنگ و سائل مردم ترکمن آشنا
سازد.

تأزه یول کوش میکند بپردازی مسئله ملی و حبشه خلق ترکمن بحثهایی
را نامن بزند، لذا کلیه خوانندگان و دوستان میتوانند مطالب و مقالات خود را به
نشریه بفرستند.

*مسئولیت مقالات با امضا بر عهده نویسندهان است و چاپ آنها لزوماً به معنی تائید
مواضع طریقه نیست.

*تأزه یول در کوتاه کردن و اصلاح مقالات رسیده آزاد است.

*مطالب ارسالی حتی الامکان کوتاه و خوانا باشد.

*مطالب رسیده پس فرستاده نمیشود.

دو خبر فرهنگی

کرد و بدنبال آن رایگیری مخفی صورت گرفت و در نتیجه هیئت رئیسه و بازرس مالی جدید بمدت یکال انتخاب شد . هیئت رئیسه جدید طبق توصیه اساسنامه انجمن مسئولیتها را با رای مخفی در میان اعضا خود تقسیم نمود . مجمع عمومی سالانه انجمن فرهنگی ترکمنهای مقیم لرrom در سوئد همچنین اطلاع یافته که مجمع عمومی سالانه انجمن فرهنگی ترکمنهای لرrom نیز برگزار کردیده است . بقرار اطلاع ابتدا هیات مدیره گزارش عملکرد خود را به مجمع اطلاع داد و بدنبال آن طبق موازین اساسنامه استعفای خود را اعلام نمود . سپس مجمع به بررسی گزارش پرداخت . آنگاه این مجمع پیرامون اساسنامه انجمن به بحث پرداخت و برخی اصلاحات را در آن واردنمود . در پایان هیئت مدیره جدید و بازرس انجمن از میان کاندیداها انتخاب گردید .

اساسنامه انجمن فرهنگی ترکمنهای مقیم لرrom - سوئد

تبحیره : طیتهای دیگر در صورت تعایل غفو افتخاری انجمن خواهند بود .

بخش چهارم : حقوق اعضا :

- ۱ - حق شرکت در انتخابات انجمن و برخورداری از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن با حقوق مساوی .
- ۲ - شرکت در مجمع عمومی ، بحث و اظهار نظر و تضمیم کری درباره فعالیتهای انجمن با داشتن حق رای مساوی .
- ۳ - شرکت در جلسات هیئت مدیره و تبادل نظر و اظهار عقیده بدون حق رای .
- ۴ - کلیه اعضا در صورت تعایل میتوانند صورت جلسات هیئت مدیره را مطالبه نمایند .

تبحیره الف : اعضا افتخاری انجمن بدون داشتن حق رای میتوانند در مجمع عمومی و سایر جلسات انجمن شرکت نموده ، طرحها و پیشنهادات و انتقادات خود را ارائه نمایند .

بخش پنجم : ارگانهای انجمن :

- ۱ - مجمع عمومی
- ۲ - هیئت مدیره

بخش ششم :

۱ - مجمع عمومی عالیترین مرجع تصمیم گیری و صلاحیتدار انجمن میباشد .

۲ - مجمع عمومی هر سال یکبار تشکیل میگردد .

۳ - مجمع عمومی با شرکت نصف بعلاوه یک کلیه اعضا رسیدت خواهد یافت .

۴ - در سورتیکه طی دو جلسه موضوع ماده سوم از بخش ششم عملی نگردد ، جلسه سوم با هر تعداد از اعضا رسیدت خواهد یافت .

تبحیره : در حالات زیر مجمع عمومی فوق العاده تشکیل میگردد :

مجمع عمومی انجمن ترکمنهای مقیم گوتتبرگ در سوئد :

ترکمنهای مقیم گوتتبرگ طی چندین نشت قبل از تشکیل مجمع عمومی روی مسائل مختلف بحث و گفتگو کردند . نقطه اشتراک تمامی شرکت کنندگان پیرامون خط مشی انجمن بود . آنان تأکید کردند که انجمن انعکس دهنده خواستهای فرهنگی اجتماعی و ... میباشد . طی جلسات فوق هیئت برگزاری مجمع عمومی را تعیین کرده و هیات منکور بعد از مدتی ترکمنهای مقیم گوتتبرگ را بشرکت در جمع دعوت نمود . در مجمع عمومی دیراره اساسنامه انجمن بحث و گفتگو صورت گرفت که در نتیجه آن اصلاحاتی بر اساسنامه قبلی وارد گردید .

در خاتمه مجمع لیست کاندیداتورهای هیئت رئیسه را اعلام

بخش اول :

نام : انجمن فرهنگی ترکمنهای مقیم کمون لرrom
تعریف : انجمن فرهنگی ترکمنهای مقیم لرrom نهادی است مستقل و دمکراتیک که به هیج حزب و سازمان سیاسی یا مذهبی وابستگی نداشته و بر اساس خواستهای انسانی ، فرهنگی و اجتماعی ترکمنها بوجود آمده است و در این راستا فعالیت خواهد نمود .

بخش دوم : اهداف :

۱ - تلاش در جهت دوستی و همبستگی بیشتر با دیگر خلقهای کشورمان ایران .

۲ - تلاش در جهت حفظ و گسترش مناسبات دوستانه بـ شهروندان سوئدی و دیگر طیتهای مقیم آن .

۳ - تلاش در جهت همبستگی و پیوند بیشتر بین ترکمنها و رفع نیازهای فرهنگی و اجتماعی آنان .

۴ - دفاع از حقوق اجتماعی ترکمنها
۵ - دفاع از حقوق کلیه پناهندگان

۶ - تلاش در جهت ایجاد روابط ورزشی و هنری با دیگرنهادهای فرهنگی و دمکراتیک .

۷ - تلاش در جهت پیشبرد و اشاعه و حفظ میراثهای اصیل فرهنگی و اجتماعی خلق ترکمن و از بین بردن هرگونه آثار ستمهای فرهنگی و اجتماعی .

بخش سوم : شرایط غنوبیت :

۱ - قبول اساسنامه

۲ - ترکمن بودن . تبحیره الف : هر فردی از طیتهای دیگر که با یکی از اعضا رسمی ازدواج نموده باشد در صورت تمایل میتواند غفو رسمی انجمن باشد .

۳ - پرداخت حق غنوبیت : سالانه برای افراد بالای ۱۸ سال مبلغ ۱۰ کرون میباشد .

تبحیره : غنوبیت در انجمن فردی میباشد .

از ارائه گزارش کار خود به مجمع عمومی سالانه از سمت‌های خود استعفا نموده و راه را برای انتخابات بعدی باز نماید.

۷- هیئت مدیره انجمن موظف است به همکاری با بازرس منتخب در مجمع عمومی

۸- هیئت مدیره انجمن موظف است حداکثر یک‌هفته از انتخاب شدن با رای‌گیری داخلی و مخفی، مسئول، منشی، مسئول امور مالی و سایر مسئولین مربوطه به امور خود را انتخاب و باطلاع اخراج برساند.

۹- هیئت مدیره اختیار دارد تا تشکیل مجمع عمومی سالانه با فوق العاده، عضویت هر یک از اعضا را که مصوبات اساسنامه را رعایت نکند متعلق نماید. زمان تعلیق بیش از دو ماه نخواهد بود.

بخش دهم: وظایف و اختیارات بازرس انجمن:

۱- بازرس موظف است طی سال در رابطه با اجرای اهانت انجمن، بازرسی‌های لازم را بعمل آورده و نظریات یا نتیجای خود را در جلسه رسمی هیئت مدیره مطرح نماید.

۲- بازرس موظف است پس از پایان گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی سالانه گزارش علکرد خود را در طول دوره به مجموعه گزارش دهد.

* * * * *

کلیه افراد علاقمند میتوانند با این آدرس با انجمن تعامل
Turkmenska Kulturföreningen
نطایند:
i Lerum
Box:48
448 21 Floda

استفاده شده را به اثبات می‌رساند.

* * * * *

شاعر جوانی مینویسد "مطالعه بی در بی آثار ادبی شاعران و تاثیر بسزایی که این اشعار در می‌میگذارند به اشعار من فسرر و زیان می‌رسانند." ولی اصل مطلب در آن است که فقط افراد کم مطالعه تحت تاثیر قرار گرفته و نمیتوانند از آن تاثیر در امان باشند. ولی اگر افرادی که قصد قلم فراسای در عرصه نظم دارند، علاوه بر مطالعه آثار ادبی خلق ترکمن، آثار ادبی شاعران و نویسنده گان مشهور جهان را مطالعه کرده و بعد به نوشتن سطواری چند بپردازند، از تاثیر مطلوب آثار دیگران محفوظ خواهند ماند.

ب: با پیشنهاد ۲ نفر از اعضا اصلی هیئت مدیره

ج: با پیشنهاد یک‌سوم از اعضا رسمی انجمن

د: در صورت تقاضای بازرس

بخش هفتم: وظایف مجمع عمومی:

۱- استماع گزارش علکرد یک‌ساله انجمن

۲- اصلاح اساسنامه در صورت لزوم.

۳- انتخاب هیئت مدیره انجمن بعدت یک‌سال با رای مخفی

۴- انتخاب بازرس

۵- تعیین خط و مشی کلی فعالیت‌های انجمن برای دوره آتی

بخش هشتم: هیئت مدیره:

هیئت مدیره بالاترین ارگان اجرائی انجمن در فاصله برگزاری

۲- مجمع عمومی سالانه انجمن می‌باشد که مشتمل از ۳ نفر عضو

اصلی و ۲ نفر عضو علی‌البدل خواهد بود.

بخش نهم: وظایف و اختیارات هیئت مدیره:

۱- رهبری و تنظیم فعالیت‌های انجمن با رعایت مفاد اساسنامه

انجمن و تنظیم صورت جلسات کتبی.

۲- اجرای مصوبات مجمع عمومی

۳- تقديم گزارش علکرد یک‌ساله زمان تحدی به مجمع عمومی سالیانه

۴- هیئت مدیره انجمن موظف است تاریخ مجمع عمومی سالانه را حداقل یک‌ماه زودتر کتابه اطلاع کلیه اعضا برساند.

۵- مجمع عمومی فوق‌العاده از تاریخ لزوم تشکیل آن حداکثر تا یک‌ماه بعد تشکیل خواهد شد، تهیه مقدمات و دعوت از اعضا

جهت تشکیل مجمع به عهده هیئت مدیره انجمن می‌باشد که می‌باید تاریخ آن دو هفته زودتر به اطلاع کلیه اعضا برسد.

۶- هیئت مدیره انجمن موظف است برای انتخابات جدید، بعد

نوشته های ...

آفریدن افکار، قافیه‌ها و تشبیهات ادبی نوین برای یک شاعر کار مشکل و پیچیده‌ای می‌باشد. موقوفیت در این امر افتخار حقیقی یک شاعر است. بعد از گذشت زمان میتوان این افکار و قافیه‌ها و تشبیهات نوین را در گله تعدادی از شاعران (منظور از گله، اشعار تقلیدی) مشاهده نمود و اگر شعر تو در جمع یانشستی قرائت شود و بجای آنها تو شرمنده و خجل خواهی شد و پر عکس آنها با بی‌اعتنتابی کامل به روی تو خواهند خندید.

البته تقلید آثار ادبی مبنی بر بیان "طبق روش فلان شاعر"

و یا ترجمه اشعار دیگران در آثار ادبی خود مجاز است ولی سو استفاده از این امر جایز نیست. تقلید از دیگران و یا ترجمه بعضی سطور از شاعران در آثار ادبی یک نویسنده، کم و کاست تفکر ادبی آن مولسف یا نویسنده مقلد نبوده، بلکه غنی و پر محظی بودن آثار ادبی شاعرانی را که از آثار آنان

و الا راستی حالم زیاد خوب نیست. دو روزه که غذا تحریر نمایم و از غذایی که صبح آورده بودند خواستم پختیم، ولی حالم خراب شد و بالا آوردم.

افسر با دست راستی، دست چپ سعید را گرفت و به ساقش نگاه کرد. پس از لحظه‌ای گفت:

— نبفهان کمی پوشیدند. و مثل اینکه کمی هم تب دارید. من آن میروم و دکتر پادگان را به اینجا میفرستم تا شما را معاينه کند. اگر مجله‌ای یا روزنامه‌ای بخواهید آن برایتان بیاورم.

— اگر یک مجله هم بیاورید خیلی ممنون خواهم شد.

افسر از جایش بلند شد و رفت و پس از چند لحظه با چند شماره مجله‌ای

قدیمی روسی برگشت و آنها را به سعید داد.

— خوب، اگر کار دیگری ندارید من میروم تا به دکتر بگویم که بیاید شما را معاينه کند. من فردا باز هم پیشtan خواهم آمد.

— خیلی ممنون.

دوباره با سعید دست داد و خدا حافظی کرد و رفت. سعید دوباره تنها شد.

ادامه دارد

خشک شده درست شده بود. تشنطاش بود، پس تلاش کرد جرعه‌ای دیگر بنوشد.

ولی نتوانست. دست به نان برد. تکه‌ای کند و در دهانش گذاشت و به آرامی جوید و بزور قورت داد. حالش داشت بیم میخورد.

با قاشق از غدای داخل ظرف برداشت و به دهن نزدیک کرد. حالت تهوع به او دست داد. به در کوبید و سرباز

از پنجه کوچک نگاه کرد. تا به او بفهماند که حالش خوب نیست استفراغ کرد. سرباز با شتاب در را باز کرد و او را با عجله به دستشویی راهنمایی کرد. آنی به صورتش زد. بیشتر از قبل دلش ضعف میرفت، دیوارها، دستشویی و سرباز و همه چیز دور سرش چرخ میخوردند. سرباز به او کتف کرد و او را نزدیک تخت آورد و او خودش را روی تخت انداخت. صدای رژه سربازانی کسرورد میخواندند از بیرون بگوش میرسید. صدای رژه سربازان و صدای رادیویی که از بلندگو پخش میشد برایش آزاردهنده بود سرش همچنان گیج میرفت و حالت تهوع داشت. از خستگی و ضعف سرش خیلی سنگین شده بود، ولی خوابش نبرد.

* * *

ساعت حدوداً ۱۰ بود که سرباز در را باز کرد. افسری ترکمن میانسال وارد اطاق شد و سعید از جایش برخاست و کنار تخت نشست. افسر ترکمن به او نزدیک شد و دستش را دراز کرد. بلند شد و با او دست داد. با هم احوالپرسی کردند. افسر روی چهارپایه نشست:

— اسم من امانلکلی است و افسر ساده میباشم. وظیفه دارم که حال شما را بپرسم. اگر کسی دارد و یا موضوعی هست که بخواهید بگوئید من سعی میکنم که کمال کنم.

نگاهی به تحولات افغانستان

احمد شاه مسعود

گلبدين حکمتیار

خواهد یافت و یا اینکه رهبران مجاهد بر سر تقسیم قدرت به توافق خواهند رسید، مسئله‌ای است که آینده آنرا مشخص خواهد کرد.

باید توجه داشت که جریان حکمتیار یک جریان بنیادگرای اسلامی است که توسط نظامیان پاکستان، عربستان، و تا حدودی از سوی ایران حمایت می‌شود.

جمهوری اسلامی و افغانستان

تحولات افغانستان یکی از مسائل اصلی مورد توجه رهبران ج ۱۰ است. ج ۱۰ خواهان روی کار آمدن یک حکومت اسلامی در همسایگی خود بود، حکومتی که می‌بایست تابع تهران می‌بود و از برخی نیروهای اسلامی خامه از جریانات شیعه طرفداری قاطع می‌کرد. ولی جریانات مورد حمایت ج ۱۰ قدرت و نفوذی را که بتوانند نقشی در تحولات بازی کنند، نداشتند. از سوی دیگر در گذشته در مقابل احمد شاه مسعود، ج ۱۰ از گلبدين بنیادگرای حمایت می‌کرد. ولی بدنبال نقش هژمون احمد شاه پرانی بطرف شهر کابل می‌پردازند. این تاکتیک توسط مجاهدین در زمان حکومت مسعود در تحولات و تصرف قدرت توسط حزب دمکراتیک نیز صورت می‌گرفت که نتیجه او، سیاستهای ج ۱۰ بطور محسوسی تغییر آن تنها به قربانی شدن مردم بیگناه و یافته و جانب احمد شاه را می‌کرد. بویژه اطفال معصوم منجر می‌شد. اکنون مجاهدین در رابطه با درگیریهای داخلی مجاهدین بخاطر عدم توافق در تقسیم قدرت در برابر خواستار حل اختلافات از طریق مذاکره هم صفت آراسته اند و یکدیگر را می‌کشند. و گفتگو شده است. و میل دارد که نقش آیا روند جنگ داخلی افغانستان ادامه میانجی را در میان آنها بازی کند، ولی

خود پیشی بگیرد و قدرت را در کابل چنگ آرد. ارتش و کادر دولتی سابق افغانستان از ورود نیروهای احمد شاه مسعود استقبال کرده و پشتیبانی خود را تقدیر می‌نمایند. این اعلام داشتند که این امر موجب گردید تصرف شهر کابل پایتخت افغانستان به صورت مسالمت آمیز صورت گیرد. بدنبال تصرف قدرت توسط احمد شاه مسعود، صبغت الله مجددی طی تشریفات محدود و سریعی بعنوان رئیس جمهور افغانستان برگزیده شد و دولت موقت تشکیل گردید.

این روند با رضایت جریان افراطی و بنیادگرای بربری گلبدين حکمتیار روبرو نشد. لذا منجر به مقاومت و درگیری نیروهای گلبدين حکمتیار با دولت جدید التاسیس افغانستان گردید که چند روز در کابل و حومه آن میان طرفین آتش رد و بدل شد که تعدادی از طرفین کشته و مجرح شدند، ولی نیروهای حکمتیار به عقب رانده شدند و اکنون به موشک پرانی بطرف شهر کابل می‌پردازند. این تاکتیک توسط مجاهدین در زمان حکومت حزب دمکراتیک نیز صورت می‌گرفت که نتیجه او، سیاستهای ج ۱۰ بطور محسوسی تغییر آن تنها به قربانی شدن مردم بیگناه و یافته و جانب احمد شاه را می‌کرد. بویژه اطفال معصوم منجر می‌شد. اکنون مجاهدین در رابطه با درگیریهای داخلی مجاهدین بخاطر عدم توافق در تقسیم قدرت در برابر خواستار حل اختلافات از طریق مذاکره هم صفت آراسته اند و یکدیگر را می‌کشند. و گفتگو شده است. و میل دارد که نقش آیا روند جنگ داخلی افغانستان ادامه میانجی را در میان آنها بازی کند، ولی

روز ۲۵ آپریل ۱۹۹۲ مجاهدین افغانی با تصرف شهر کابل به حیات ۱۳ ساله حکومت حزب دمکراتیک خلق (حزب وطن) نقطه پایان گذاشتند. حزب وطن افغانستان که در ۷ شور ۱۳۵۷ با یک قیام شبه کوتایی توسط نیروهای خود در ارتش قدرت را بدست گرفت، در اثر اختلافات درونی و وابستگی رهبران آن به امپراطوری عقیدتی - سیاسی حزب کمونیست شوروی، عمل افغانستان را به مستعمره اتحاد شوروی سابق تبدیل کرده بودند.

حضور قوای نظامی شوروی در افغانستان از سال ۱۳۵۸ منجر به تشدید جریان مقاومت و استقلال جویی نیروهای سیاسی تبدیل شده، اکثریت قاطع نیروهای مقاومت دارای گرایشات مذهبی و اسلامی بودند، ده سال در برابر ارتش سرخ، مقاومت نمودند. طی این روند بیرون میزان که وابستگی حکومتی و رهبران دولتی به شوروی بیشتر می‌شد، عنصر مقاومت جویی و استقلال طلبی مجاهدان افغان فزوی می‌یافتد.

بعد از خروج قوای شوروی از افغانستان که در اثر تحولات درونی این کشور و اوضاع بین‌المللی صورت گرفت، جنگ میان حکومت و مجاهدان افغانی، فروکش نکد، بلکه در ادواری نیز شدت بیشتری یافت. نتیجه جنگ سیزده ساله، کشته شدن انسانهای زیادی است که تعداد آن بین ۱ تا ۲ میلیون نفر تخمین زده می‌شود. بعلاوه، میان گذاری سراسر کشور توسط مجموعه طرفین درگیر، و نابودی مزارع و روستاهای بیشمار و خرابی شهرها و مهاجرت میلیونها افغانی و دهها عوارض منفی دیگر است.

"جمعیت اسلامی" که توسط احمد شاه مسعود رهبری می‌شود قویترین جریان نظامی - سیاسی مجاهدین افغان بعلت قدرت و نفوذش توانست نسبت به رقبای

نوشته های تابستان

کریم قربان نه په س
ترجمه و تلخیص از: گونش
هیچ وقت برای هیچ کس کار سهل و ساده‌ای نبوده است.

* * * * *

کیسه کلمات (کپ حالتا) شخصی که پوحرف است زود خالی میشود و اینگونه اشخاص برای اینکه این مسئله را پنهان سارند مطالب را همیشه تکرار میکنند.
گویند که تکرار مادر دانش است. ولی بنظر من افراط در تکرار به نامادری دانش تبدیل میشود. اشخاصی که در تکرار افراط میکنند، انسانهای پست نیستند. اگر آنها بتوانند کم حرف بوده و گوش شنوا داشته و به درد دل خلق و مردم خود گوش فرا دهند، زینت مجامع و نشستها خواهند شد.

* * * * *

هame لیون (Hamelion) نام یک جانور در وضعيت‌های متفاوت رنگ خود را تغییر میدهد. روی علف سبز به رنگ سبز در آمده و اگر روی کاه بشنید، به رنگ زرد در می‌آید. این تغییر رنگ را میتوان در داستان "هame لیون" چخوف نویسنده روس مشاهده نمود.

همچنین از طریق یک دوست جانورشناس مطلع شدم که این حیوان خاصیت دیگری هم دارد و آن این است که عمل تنفس را هر نیم ساعت یکبار انجام میدهد. چنین خاصیتی وحشتناک بودن سکوت در قبال نابرابری و ببعادالتی و فدا نمودن حقیقت در قبال منافع شخصی و فردی را بلاؤری میکند.

* * * * *

روزی دوست ثروتمندی مرا به منزل خود دعوت نمود. بعد از صرف غذا به من گفت که اگر سیگاهی اختراع کنند که اگر دگمه‌ش را فشار دهیم، آرزوها و امیال ما برآورده میشود، چه آرزوهایی خواهی کرد؟ کمی بعد از تأمل در جواب گفتم: قبل از همه سلامتی و تندرنستی و بعد صلح را آرزو میکرم. دوستم گفت: اگر من جای تو بودم ثروت، جاه و مال و مقام و کاخ زین آرزو میکرم. من در جواب گفتم: پس منم کم بودن انسان هایی مثل تو را در این دنیا آرزو میکرم. از آن زمان به بعد آن دوست با من قطع رابطه کرد.

* * * * *

تحسین و تمجید اشخاص و ابراز افتخارات آنان را نمیتوان پنهان نمود. یک چهارم افتخارات خود را به دوست خود و چهارم آنرا به مردم بگو. مردم این افتخارات را صد برابر کرد و به دوست انتقال خواهند داد.

* * * * *

عشق به کسی یا چیزی نیاز به باور و اعتماد کامل نسبت به آن کس یا چیز را می‌طلبد. عشق اعتماد می‌آفریند و اعتماده عشق را بارور میکند.

این نوشتها حاصل تاثیرات ادبی و شرایط زندگی و احساسات درونی من بین سالهای ۱۹۵۵-۶۲ می‌باشد. انگیزه اصلی نامگذاری این نوشتها که "نوشته‌های تابستانی" نامیده میشوند، در روند طالعه شخص خواهد شد. نوشتها گلچینی از صفحات دفاتر یادداشت ۲۵ سال است. این صفحات در طی مدت طولانی محروم راز من بوده است. بعضی اوقات مقدس‌ترین و پنهان‌ترین راز و اسرار خودم را در آنها می‌افتم. با وجود این برخی از این اسرار را نه فقط برای خود، بلکه در مجامع و نشستها با دوستان مطرح و بحث می‌کرم. نوشتها بر اساس مضماین ادبی و یازندگی انسانی تقسیم بندی نشده، بلکه مختلط می‌باشد. این امر بر اساس تأکید بر اعتقاد من مبنی بر اینکه ادبیات و زندگی انسانی دوچیز مجزا از هم نبوده و هدام در ارتباط با هم هستند، استوار می‌باشد.

* * * * *

افکار و نظرات گوناگونی در مورد شاعران خوب و بد از دوران گمسیود (Gesiod) تاکنون گفته می‌شود. نه تنها منتقدین ادبی، بلکه خود شاعران نیز در بابت این موضوع سکوت نگردانند مخصوصاً درباره شاعران با استعداد و متکر طالب بی‌مورد زیاد گفته شده است. اما من تاکنون با کلمات غنی‌بواری مانند کلمات انتقاد‌آمیز شاعر کبیر مجازی شاندور په تنفسی روی رو نشده‌ام. او چنین مینویسد:

"در عالم هستی هیچ جانور وحشتناکی مانند شاعر بی استعداد وجود ندارد. گناه منتقدین هم از طرف خدا و هم اچ طرف من بخشوده می‌شود. ولی گناه شاعران بی استعداد و بد هرگز از طرف خداوند و نه از طرف من بخشوده نخواهد شد. جنایتکاران قهار هم بعد از گذشت زمان به راه راست هدایت می‌شوند، ولی این دسته از شاعران خبری..."

من هنوز هم به تمامی اسرار و رازهای نظم ادبیات پی نبردم. ترس و وحشت از این است که مبادا گفته‌های شاعر مجازی بر من هم مصدق کند. اکنون ۲۵ سال از عمر خود را پشت سر گذاشت. دوچار تفکر و تعمق در مورد زندگی آینده و سرنوشت آغاز شده است. به همین علت هم نوشتها را با کلمات و جملات شاعر مجازی آغاز نمودم.

شخصیت خود را به کمال رساندن و در پایان هر روز خود را سنجیدن و آزمودن امری ضروری برای هر انسان می‌باشد. من امروز چه کار مفیدی برای مردم و خلق انجام دادم؟ امروز چه خطاهای و اشتباهاتی از من سر زد؟

آیا به وجودان و انصاف انسانی خود خیانت کردیم؟

البته انتقاد از خود و قبول و بگردن گرفتن خطاهای اشتباهات کار آسانی نیست. ولی کامل نمودن شخصیت انسانی.

دولت محمد بال قزل

گه و نئم سه نى

قاريب گه و نئم مه لول بولما

شات ادمر مهن گه و نئم سه نى

مه لول ناماردينگ اشي دئر

خوش ادمر مهن گه و نئم سه نى

آشيق بولسانگ دورما قاراپ،

ماحرئم قانماز جاليم حاراپ،

آلتين کاسه گولگون شاراپ،

نوش ادمر مهن گه و نئم سه نى

قارشما عيل وه جواغا،

بولا شما غيل بتوه پاگ

دونيا داكى گوزمل لمى گه،

باش ادمر مهن گه و نئم سه نى

دوولمت گولگول خوشيم،

يارا قوربان بولسيين باشيم

آقسا گه ريان گوزده ياشيم،

باغش ادمر مهن گه و نئم سه نى